

پیامبر اعظم (ص): آنکه در جست و جوی دانش بیرون رود، در راه خداست تا آنگاه که باز گردد.

۱. کدام تعریف برای "کمّ" از نظر مرحوم علامه طباطبایی خالی از اشکال است؟

الف. عرضی که ذاتاً قابل قسمت می کند.

ب. عرضی که عاد دارد.

ج. عرضی که مساوات می پذیرد.

د. عرضی که تضاد در آن راه ندارد.

۲. کدام یک از اوصاف ذیل در مورد "کمّ" صدق می کند؟

الف. در هر کمیتی می توان حدّی مشترک به عنوان آغاز یک جزء و پایان جزء دیگر لحاظ کرد.

ب. کمیت نه قبول قسمت وهمی می کند و نه قبول قسمت ذاتی.

ج. کمیت بالقوه قبول قسمت وهمی و بالفعل قبول قسمت خارجی می کند.

د. هیچ تضادی بین هیچ یک از انواع کمّ قابل فرض نیست.

۳. "أنّ کیف عرض لا یقبل القسمة و لا النسبة لذاته" به ترتیب با قید "عرض" چه چیز خارج و با قید "لذاته" چه چیز داخل می شود؟

الف. الواجب لذاته و الجوهر - ما يعرضه قسمة أو نسبة بالعرض

ب. کمّ - المقولات السبع النسبية

ج. الجوهر - ما يعرضه قسمة أو نسبة حقيقة

د. ما يعرضه قسمة أو نسبة حقيقة - المقولات السبع النسبية

۴. "شکل و زاویه" از اقسام کدام عرض هستند؟

الف. کمّ متصل

ب. کیف محسوس

ج. کیف مختص به کمّ

د. اصلاً عرض نیستند

۵. کدام گزینه نادرست است؟

الف. فاعل شدن شیء ذاتاً نیاز به قوّه و استعداد ندارد.

ب. قوّه و استعداد تنها برای انفعال و قابل شدن شیء لازم است.

ج. همه اتفاق دارند که قوّه ی بر انفعال و قوّه ی بر مقاومت داخل در کیفیت استعدادی است.

د. ابن سینا بر خلاف جمهور حکیمان، قوّه ی بر فعل را داخل در کیفیات استعدادی می داند.

۶. منظور از مضاف حقیقی و مضاف مشهوری چیست؟

الف. مضاف حقیقی موضوع مقوله است و مضاف مشهوری موضوع و عرض با هم است.

ب. مضاف حقیقی موضوع و عرض با هم است و مضاف مشهوری موضوع مقوله است.

ج. مضاف حقیقی خود مقوله است و مضاف مشهوری موضوع مقوله است.

د. مضاف حقیقی خود مقوله است و مضاف مشهوری موضوع و عرض با هم است.

۷. منظور از "این" چیست؟

الف. مکان

ب. وقوع جسم در مکان

ج. هیأت حاصل از نسبت جسم به مکان

د. نسبت جسم به مکان

۸. مقوله وضع هیأتی است که

الف. از انتساب یک چیز به چیز دیگر تحقق می یابد.

ب. از تکرار نسبت بین دو چیز پدید می آید.

ج. از احاطه یک شیء بر شیء دیگر پدید می آید.

د. از نسبت اجزاء شیء با یکدیگر و نسبت مجموع آن اجزاء به خارج تحقق می یابد.

۹. در خصوص مساوقت وجود و وحدت کدام گزینه درست است؟

الف. تقسیم وجود به واحد و کثیر با قاعده "کلّ موجود فهو واحد" تناقض دارد.

ب. تقسیم وجود به واحد و کثیر با مساوقت وجود و وحدت سازگار است.

ج. تقسیم وجود به واحد و کثیر با مساوقت وجود و کثرت سازگار است.

د. تقسیم وجود به واحد و کثیر با وحدت تشکیکی وجود تناقض دارد.

۱۰. فرق بین "واحد حقیقی" و "واحد غیر حقیقی" :

الف. اولی بدون واسطه در عروض متصف به وحدت می شود و دومی با واسطه در عروض.

ب. اولی ذاتی است که عین وحدت است، اما دومی ذاتی است متصف به وحدت.

ج. اولی غیر قابل انقسام است و دومی قابل انقسام.

د. اولی دارای وحدت وجود است، ولی دومی دارای وحدت مفهومی.

۱۱. وقتی گفته می شود: "انسان نوع واحد است" وحدت آن چگونه وحدتی است؟

الف. غیر حقیقی بالعموم مفهومی

ب. غیر حقیقی بالخصوص

ج. غیر حقیقی بالعموم (به معنی سعه وجودی)

د. حقیقی غیر حقه (به معنی ذات متصف به وحدت)

۱۲. بنا بر نظر ملاصدرا، مفاهیم به حمل اولی و به حمل شایع را نشان می دهند.

الف. فرد و مصداق شیء - ذات و حقیقت شیء

ب. خود شیء - کیف نفسانی

ج. ذات و حقیقت شیء - فرد و مصداق شیء

د. کیف نفسانی - خود شیء

۱۳. مبنای حمل حقیقه و رقیقه چیست؟

الف. اتحاد موضوع و محمول در اصل وجود و اختلاف آنها در کمال و نقص

ب. اتحاد موضوع و محمول در اصل ماهیت و اختلاف آنها در عوارض

ج. اتحاد موضوع و محمول در اصل وجود و اختلاف آنها در ماهیت

د. اتحاد موضوع و محمول در اصل ماهیت و اختلاف آنها در وجود ذهنی و خارجی

۱۴. در باب تعریف قضیه "بتی" و مثال آن کدام گزینه صحیح است؟

الف. ما کان ثبوت المحمول لموضوعه بدیهی - الانسان موجود.

ب. ما کان لموضوعه أفراد محققة یرصدق علیها بعنوانه - الانسان کاتب.

ج. ما کان لموضوعه أفراد محققة یرصدق علیها بعنوانه - المعدوم المطلق لا یخبر عنه.

د. ما کان ثبوت المحمول لموضوعه بدیهی - اجتماع النقیضین محال.

۱۵. اگر کسی حمل وجود بر ماهیت را با قاعده فرعیه ناسازگار بداند چگونه می تواند به او جواب داد؟

الف. برای وجود هیچ گونه ثبوتی نیست.

ب. حمل وجود بر ماهیت حمل بتی است، نه لابتی.

ج. در این مورد، قاعده فرعیه تخصیص می خورد.

د. مجرای قاعده فرعیه هلیه مرکبه است، نه بسیطه.

۱۶. کدام یک از گزینه های زیر، در شمار اقسام غیریت ذاتیه نیست؟

الف. عدم و ملکه

ب. تضایف

ج. تناقض

د. خلاف

۱۷. عبارت "أمران وجودیان لایعقل أحدهما إلا مع تعقل الآخر، فهما نسبة متکررة لایعقل أحدهما إلا مع تعقل الآخر المعقول به" پیرامون کدام نوع تقابل و نتیجه آن کدام است؟

الف تضایف - لذلك یمتنع اجتماعهما فی شیء من جهة واحدة

ب. تضایف - لذلك یمکن اجتماعهما فی شیء من جهة واحدة

ج. تضاد - لذلك یمکن اجتماعهما فی شیء من جهة واحدة

د. عدم و ملکه - لذلك یمتنع اجتماعهما فی شیء من جهة واحدة

۱۸. من احکام التضاد أنه لم یصح أن یقال:

الف. أن الموضوع الذی یتعاقبان علیه یرجب أن یرکون واحداً بالعموم.

ب. أن الموضوع الذی یتعاقبان علیه یرجب أن یرکون واحداً بالخصوص.

ج. متعاقبان علی الموضوع لإعتبار غایة الخلاف بینهما.

د. هو التقابل بین أمرین وجودیین أن یرکون کلّ من الأمرین طارداً بالماهية الأمر الآخر.

۱۹. از دیدگاه مرحوم علامه طباطبائی، تقابل بین واحد و کثیر چگونه است؟

الف. میان آن دو رابطه تضایف برقرار است.

ب. رابطه آن دو تضاد است.

ج. تقسیم تقابلی آن دو نفسی است، نه قیاسی.

د. اختلاف آن دو تشکیکی و خارج از اقسام تقابل است.

۲۰. با توجه به عقیده مشهور، از نظر حکمای اشراق، مجعول بالذات است.

الف. وجود عینی شیء

ب. ماهیت شیء

ج. مفهوم موجود بما هو موجود

د. اتصاف ماهیت به وجود

۲۱. بنا بر اصالت وجود، ملاک احتیاج معلول به علت کدام است؟

الف. امکان فقری

ب. امکان ذاتی

ج. حدوث دهری

د. حدوث زمانی

۲۲. مراد از علل وجود چیست؟

الف. علت مادی و علت صوری

ج. علت فاعلی و علت مادی

۲۳. وجوب در عبارت "وجوب وجود المعلول عند وجود علته التامة" چه نوع وجوبی است؟

الف. بالقياس

ب. بالذات

ج. بالامكان

د. بالغیر

۲۴. از دیدگاه متکلمان، اشکال قاعده فلسفی "وجوب وجود معلول در ظرف وجود علت تامه" چیست؟

الف. این قاعده با حدوث زمانی عالم ناسازگار است.

ب. اصل این قاعده قابل تشکیک است.

ج. میان این قاعده و نیز فاعل موجب و مجبور بودن خدای متعال ملازمه برقرار است.

د. گزینه های الف و ب.

۲۵. اشکال مرحوم علامه طباطبایی بر مدعای برخی متکلمان که گفته اند "أنّ الزمان امر اعتباری وهمی غیر موجود" چیست؟

الف اصل ادعای حدوث زمانی عالم را ابطال می کند.

ب. نوعی سفسطه است.

ج. با آموزه خلقت ناسازگار است.

د. مغایر با عقل سلیم است.

۲۶. مرحوم علامه طباطبایی در نقد کدام رأی متکلمان درباره فاعل مختار این گونه پاسخ می دهد: "أنّ الإمكان لازم الماهية

والماهية متوقفة فی انتزاعها علی تحقق الوجود....."

الف. أن فعل المختار لا يحتاج إلى مرجح.

ب. الإرادة مرجحة بذاتها لا حاجة معها إلى مرجح آخر

ج. أن الواجب تعالى عالم بجميع المعلومات، فما علم أنه ممكن فعله، دون المحال.

د. أن أفعاله تعالى تابعة للمصالح.

۲۷. تأثیرگذاری علت در کدام حیثیت اشیاء است؟

الف. امکان

ب. حدوث

ج. ماهیت

د. وجود

۲۸. فلاسفه اسلامی موجودات را در بقاء هم نیازمند علت می دانند، برای اینکه:

الف. علت بدون معلول نمی تواند باشد.

ب. مناط حاجت معلول به علت، امکان است.

ج. مناط حاجت معلول به علت، حدوث است.

د. معلول با علت سنخیت دارد.

۲۹. در قاعده فلسفی "الواحد لا یصدر عنه إلا الواحد" کدام مسأله فلسفی مورد استناد قرار می گیرد؟

الف. اصالت وجود

ب. تشکیک وجود

ج. سنخیت بین علت و معلول

د. ضرورت بین علت و معلول

۳۰. کدام مورد از فروع قاعده "الواحد" به شمار می رود؟

- الف. اَنَّ معلول الواحد لا یفعل فیہ علل کثیره علی سبیل الإجماع فی عرض واحد فقط.
ب. اَنَّ معلول الواحد لا یفعل فیہ علل کثیره علی سبیل التوارد فقط.
ج. اَنَّ معلول الواحد لا یفعل فیہ علل کثیره سواء کان علی سبیل الإجماع فی عرض واحد أو کان علی سبیل التوارد.
د. اَنَّ الكثير یصدر عنه الواحد.

۳۱. به نظر حکما، کدام یک از موارد تسلسل باطل است؟ تسلسل در امور:

- الف. اعتباری و امور معدوم
ب. متعاقب و غیر مجتمع در وجود
ج. مجتمع در وجود و غیر مترتب بر یکدیگر
د. مجتمع در وجود و مترتب بر یکدیگر
۳۲. اگر جمله ممکنات خود، علت برای خود باشد، مستلزم چیست؟

- الف. تسلسل
ب. ترجیح بلا مرجح
ج. ترجیح مرجوح بر راجح
د. توقف شیء بر نفس

۳۳. چرا تسلسل در اجزای ماهیت محال است؟

- الف. زیرا جنس و فصل همان ماده و صورت اند که لا بشرط اعتبار می شوند.
ب. زیرا تعقل ماهیت واحد با اجزای نامحدود ناممکن است.
ج. زیرا جنس و فصل همان ماده و صورت اند که بشرط لا اعتبار می شوند.
د. گزینه های الف و ب.

۳۴. عبارت "هو الذی لا علم له بفعله، و لا فعله ملائم لطبعه" تعریف کدام قسم از اقسام علت فاعلی است؟

- الف. الفاعل بالطبع
ب. الفاعل بالجبر
ج. الفاعل بالقسر
د. الفاعل بالرضا

۳۵. فاعلی که علم تفصیلی او به فعل، عین همان فعل است، چه نام دارد؟

- الف. فاعل بالرضا
ب. فاعل بالقصد
ج. فاعل بالتجلی
د. فاعل بالعنايه

۳۶. از نظر حکمای مشاء، خداوند چه نوع فاعلیتی نسبت به جهان دارد؟

- الف. بالقصد
ب. بالعنايه
ج. بالرضا
د. بالتجلی

۳۷. مرحوم علامه طباطبایی، کدام یک از اقسام فاعل را مباین با فاعل بالقصد نمی داند؟

- الف. فاعل بالجبر و فاعل بالتسخیر
ب. فاعل بالعنايه و فاعل بالرضا
ج. فاعل بالجبر و فاعل بالعنايه
د. فاعل بالتسخیر و فاعل بالرضا

۳۸. تقسیم فعل به اختیاری و جبری چه نوع تقسیمی است؟

الف. حقیقی

ب. منطقی

ج. اعتباری به معنای قراردادی

د. اعتباری به معنای انتزاعی

۳۹. عبارت "هو صرف الشیء الذی لایتثنی و لایتکرر" تعریف کدام وحدت است؟

الف. وحدت بالخصوص

ب. وحدت بالعموم مفهومی

ج. وحدت حقه

د. وحدت بالعموم به معنی سعه وجودی

۴۰. ملاصدرا قویتر بودن وجود فاعل تام نسبت به فعلش را:

الف. امری ضروری و بدیهی می داند.

ب. از فطریات به شمار می آورد.

ج. غیر قابل فهم می داند.

د. تابع دلیل و استدلال؛ یعنی برهان آن می داند.

۴۱. کدام گزینه در خصوص اتحاد فاعل و قابل صحیح است؟

الف. اتحاد فاعل و قابل در آن جا که قبول به معنای اتصاف و انتزاع از ذات شیء است، جایز است.

ب. اتحاد فاعل و قابل در آن جا که قبول به معنای انفعال و استکمال است، جایز است.

ج. اتحاد فاعل و قابل در شیء واحد از آن حیث که واحد است مطلقاً جایز نیست.

د. اتحاد فاعل و قابل در شیء واحد از آن حیث که واحد است مطلقاً جایز است.

۴۲. عبارت "هی الکمال الآخر الذی یتوجه إلیه الفاعل فی فعله" در تعریف کدام یک از علت های زیر به کار می رود؟

الف. علت فاعلی

ب. علت صوری

ج. علت غایی

د. علت مادی

۴۳. فاعلهای طبیعی چگونه اند؟

الف. هدف دارند به معنایی غیر از ما إلیه الحركه و لأجله الحركه.

ب. غرض دارند هم به معنای ما إلیه الحركه و هم ما لأجله الحركه.

ج. غایت دارند اما به معنای ما إلیه الحركه و نه به معنای ما لأجله الحركه.

د. غایت دارند اما به معنای ما لأجله الحركه و نه به معنای ما إلیه الحركه.

۴۴. عبارت "و إن كان الفعل من الجواهر المجردة ذاتاً و فعلاً عن الماده فهو لمكان فعلیه وجوده و تنزهه عن القوة....." در

زمینه علت غایی با کدام گزینه تفسیر می شود؟

الف. لاینقسم إلی تمام و نقص لغيره بل هو تمام لنفسه، مراد لأجل غیره.

ب. هو تمام فی نفسه، مراد لغيره، مقصود لأجل الغير و الفعل و الغایه هناك متعدّدان.

ج. لاینقسم إلی تمام و نقص لغيره بل بمعنی أن الفعل علّة غائیة لنفسه.

د. هو تمام فی نفسه، مراد لنفسه، مقصود لأجله، و الفعل و الغایه هناك واحد.

۴۵. غایت افعال به نظر دقیق دائماً به چه چیز رجوع می کند؟

الف. فاعل

ب. فعل

ج. ماده

د. گاهی به فاعل و گاهی به ماده

۴۶. کدام گروه معتقدند که افعال خداوند معلل به اغراض نیست؟

الف. معتزله ب. اشاعره ج. همه متکلمان د. جمهور حکماء

۴۷. کدام گزینه با توجه به دیدگاه مرحوم صدر المتألهین نادرست است؟

الف. مبدأ فعل عبث قوه خیال است. ب. قصد ضروری در عبث داخل است.

ج. فعل عبث نیز غایت دارد. د. عبث فاقد مبدأ فکری است.

۴۸. کدام معنای "اتفاق" اساساً فرض ندارد؟

الف. نفی علت فاعلی ب. نفی ایجاب فاعل

ج. نفی علت غایی د. امر حقیقی که علت و سبب برای برخی حوادث باشد

۴۹. ابن سینا و ملاصدرا به ترتیب، ترکیب ماده و صورت را چه نوع ترکیبی می دانند؟

الف. اتحادی - اتحادی ب. انضمامی - اتحادی

ج. انضمامی - اعتباری د. حقیقی - انضمامی

۵۰. کدام گزینه نادرست است؟

الف. آثار علل جسمانی متناهی است.

ب. تأثیر علل جسمانی مشروط به برقراری وضع خاصی است.

ج. علل جسمانی تنها در هستی خود به ماده نیازمندند، نه در ایجاد خود.

د. در حکمت مشاء، تسلسل در علل جسمانی محال است.